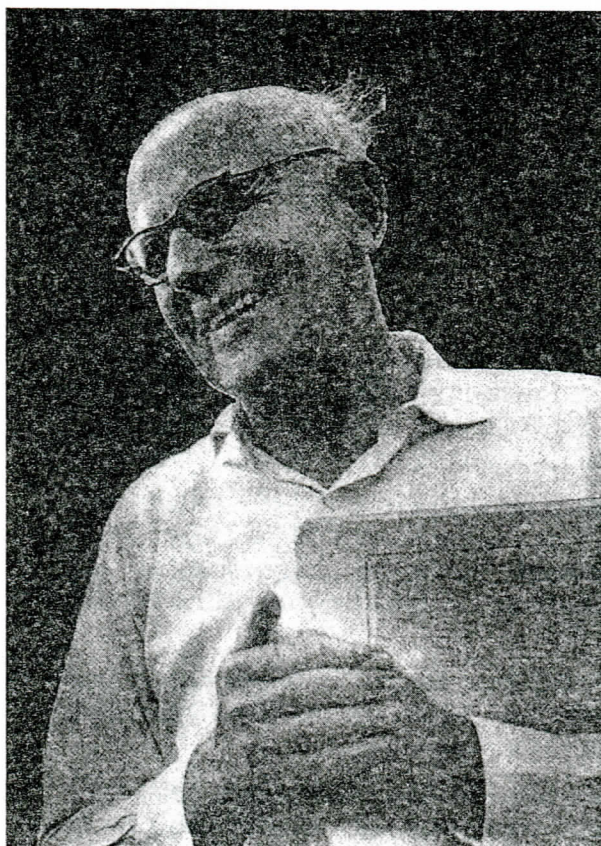

Prof. Dr. Zólyomi Bálint (1908-1997)

1998. V. 31-én lett volna 90 éves a magyar botanika és vegetációkutatás egyik legnagyobb XX. századi egyénisége: Dr. Zólyomi Bálint. A kortársak - különösen akik tanítványainak is vallhatják magukat - tudják, hogy olyan egyéniség távozott most az élők közül, aki nemcsak Magyarországon, de Európában és az egész világon a legnagyobbak közé tartozott, neve pedig fogalom szerte mindenfelé. Sokoldalúsága és gondolat-gazdagsága legendás volt.

Ő indította el Magyarországon a pollenanalízis alapján történő potenciális vegetációtörténeti munkákat. Ő mért először mikroklimát ökológiai bizonyításaihoz. Ő készítette az első kisléptékű vegetációtérképeket (Bátorliget, Kelemér), vezette az első erdőtipológiai és térképezési munkákat (Bükk-hegység), de ő szerkesztette meg Magyarország 1 : 1 500 000 -es áttekintő potenciális vegetációtérképét is.

Felismerte a közepdunai flóraválasztót, a dolomitjelenséget, s ennek alapján új alapokra helyezte az "Ősmátra-elmélet"-

et, a reliktum-fajok kérdését. Rekonstruálta az Alföld eredeti vegetációját, feltárta a lösz-erdőszyepp társulást s annak mezőgazdasági jelentőségét. Új módszert vezetett be a klímaévek értékelésében s ezt kapcsolta a szintén általa kifejlesztett növényi ökológiai indikációs jelzőszámok statisztikai alkalmazásához. Zólyomi Bálint jó szemű florista is volt, itthon és külföldön is. Társulástani munkái elsősorban a Budai-hegységi és a dunántúli-középhegységi monografikus munkáiban összegződtek.

Szenvedélyesen szerette a természetet, Tanácsainak, szakvéleményeinek nagy jelentősége van a természet- és környezetvédelem hazai tudományos megalapozásában, fejlődésében.

Zólyomi Bálint szakmai munkássága mellett igazi humanista tudós volt, aki önzetlenül, mindig segített a hozzá fordulóknak, sokszor a fiatalabb generációknak. Ezért van az, hogy bár egyetemi katedrája sohasem volt, tanítványai szerte az országban őt vallják mesterüknek.

Optimista és vidám alaptermészete miatt mindenki szerette, s most, hogy eltávozott, őszintén gyászoljuk.

A Kitaibelia 2. évfolyamának 2. számát Zólyomi Bálint emlékének ajánljuk

Zólyomi Bálint a XX. századi magyar botanika egyik kiemelkedő, meghatározó alakja volt. Gombocz Endre 61 évvel ezelőtt (1936-ban!) megjelent „*A magyar botanika története*” c. művében már szerepel a neve, de meggyőződésünk, hogy e mű jövőbeli folytatásában személye és tevékenysége külön fejezetet érdemel.

Személyes visszaemlékezéséből tudjuk, hogy középiskolás diákként természetrajz-tanára, Győr megye flórájának kiváló és tragikus sorsú kutatója, Polgár Sándor hatására kezdett botanikával foglalkozni. Hamarosan megjelennek az első közleményei, melyek a Kis-Alföld, a Hanság-, a Bükk-hegység, ill. a keleméri lápok növényvilágával foglalkoznak.

Az ifjú Zólyomi Bálint növényismeretéről talán Jávorka Sándornak egy Zólyomi által határozott, kritikus *Festuca* herbárium lapjára írt személyes hangvételű, kézírásos megjegyzése mond legtöbbet: „*Jó szemed van, Bálint!*”

Szakmai tevékenysége igen szerteágazó volt; florisztika, fitocönológia, palinológia, vegetáció-térképezés, természetvédelem szakterületeivel egyaránt foglalkozott. Vagyis mindazon tudományterületeket művelte melyek számára a Kitaibelia fórumot kíván biztosítani.

Folyóiratunk 2. évf. 1. számának első oldalán ott olvashatjuk a nevét a lektorok között. A kötet második legterjedelmesebb (13 oldalas) cikkének minden részletre kiterjedő ellenőrzéséhez gyengülő szervezetének több hetes munkára volt szüksége, ennek eredményeképpen született meg a 4 oldalas, rendkívül alapos lektori vélemény.

Szakmai tevékenysége példaadó és útmutató számunkra. Munkái a márványba véssett betűknél maradandóbban őrzik meg emlékét.